

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλάτων, Πολιτεία, 519b-520a

Τί δέ; Τόδε οὐκ εἰκός, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἀνάγκη ἐκ τῶν προειρημένων, μήτε τοὺς ἀπαιδευτούς καὶ ἀληθείας ἀπείρους ἰκανῶς ἂν ποτε πόλιν ἐπιτροπεῦσαι, μήτε τοὺς ἐν παιδείᾳ ἐωμένους διατρίβειν διὰ τέλους, τοὺς μὲν ὅτι σκοπὸν ἐν τῷ βίῳ οὐκ ἔχουσιν ἓνα, οὗ στοχαζομένους δεῖ ἅπαντα πράττειν ἃ ἂν πράττωσιν ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ, τοὺς δὲ ὅτι ἐκόντες εἶναι οὐ πράξουσιν, ἠγούμενοι ἐν μακάρων νήσοις ζῶντες ἔτι ἀπωκίσθαι;

Ἀληθῆ, ἔφη.

Ἡμέτερον δὴ ἔργον, ἦν δ' ἐγώ, τῶν οἰκιστῶν τάς τε βελτίστας φύσεις ἀναγκάσαι ἀφικέσθαι πρὸς τὸ μάθημα ὃ ἐν τῷ πρόσθεν ἔφαμεν εἶναι μέγιστον, ἰδεῖν τε τὸ ἀγαθὸν καὶ ἀναβῆναι ἐκείνην τὴν ἀνάβασιν, καὶ ἐπειδὴ ἀναβάντες ἰκανῶς ἴδωσι, μὴ ἐπιτρέπουν αὐτοῖς ὃ νῦν ἐπιτρέπεται.

Τὸ ποῖον δὴ;

Τὸ αὐτοῦ, ἦν δ' ἐγώ, καταμένειν καὶ μὴ ἐθέλειν πάλιν καταβαίνειν παρ' ἐκείνους τοὺς δεσμώτας μηδὲ μετέχειν τῶν παρ' ἐκείνοις πόνων τε καὶ τιμῶν, εἴτε φαυλότεραι εἴτε σπουδαιότεραι.

Ἐπειτ', ἔφη, ἀδικήσομεν αὐτούς, καὶ ποιήσομεν χειρὸν ζῆν, δυνατὸν αὐτοῖς ὄν ἄμεινον;

Ἐπελάθου, ἦν δ' ἐγώ, πάλιν, ὧ φίλε, ὅτι νόμῳ οὐ τοῦτο μέλει, ὅπως ἔντι γένος ἐν πόλει διαφερόντως εὖ πράξει, ἀλλ' ἐν ὅλῃ τῇ πόλει τοῦτο μηχανᾶται ἐγγενέσθαι, συναρμόπτων τοὺς πολίτας πειθοῖ τε καὶ ἀνάγκῃ, ποιῶν μεταδιδόναι ἀλλήλοις τῆς ὠφελίας ἣν ἂν ἕκαστοι τὸ κοινὸν δυνατοὶ ὧσιν ὠφελεῖν καὶ αὐτὸς ἐμποιῶν τοιούτους ἄνδρας ἐν τῇ πόλει, οὐχ ἵνα ἀφιῆ τρέπεσθαι ὅπῃ ἕκαστος βούλεται, ἀλλ' ἵνα καταχρῆται αὐτὸς αὐτοῖς ἐπὶ τὸν σύνδεσμον τῆς πόλεως.

Ἀληθῆ, ἔφη· ἐπελαθόμεν γάρ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμιά από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «**Σωστό**», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «**Λάθος**», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 5) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις **λέξεις/φράσεις** του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 5):

1. Ο Γλαύκων θεωρεί δίκαιο τον εξαναγκασμό των φιλοσόφων με σκοπό να αναλάβουν πολιτική δράση.
2. Ο νόμος, κατά τον Πλάτωνα, αποσκοπεί στην ευδαιμονία όλης της πόλεως.
3. Για την επίτευξη του στόχου της κοινωνικής αρμονίας και συνοχής ο νόμος στηρίζεται αποκλειστικά στην πειθώ.
4. Ο Σωκράτης αναφέρεται στην ωφέλεια την οποία είναι ικανός ο καθένας να προσφέρει στο κοινό καλό.
5. Ο νόμος διαπλάθει το ήθος των πολιτών ώστε να ενισχύεται η ενότητα της πόλεως.

Μονάδες 10

B1. Σε τι διαφοροποιείται η ζωή αυτών που έχουν λάβει την ορθή παιδεία από τη ζωή των απαιδευτών, των τυχαίων και αφιλοσόφητων πολιτικών;

Μονάδες 10

B2.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλάτων, Πολιτεία, 508e-509a

Αυτό λοιπόν που παρέχει την αλήθεια σε ό,τι κατακτάται γνωστικά και δίνει σε όποιον προσοικειώνεται γνώση τη δύναμη να γνωρίζει είναι η Ιδέα του αγαθού. Είναι το αίτιο της γνώσης και της αλήθειας. Να το συλλογίζεσαι ως κάτι που κατακτάται γνωστικά, κι ενώ και τα δύο αυτά, η γνώση και η αλήθεια, είναι όμορφα πράγματα, εσύ, την Ιδέα του αγαθού να την θεωρήσεις σωστά ως κάτι διαφορετικό και ακόμη πιο όμορφο και από αυτά τα δύο. [...] Έτσι λοιπόν για τα αντικείμενα της γνώσης μπορείς να πεις πως από το Αγαθό δεν προέρχεται μόνο το ότι γίνονται γνωστά αλλά και ότι και το είναι τους και την ουσία τους την έχουν από αυτό, χωρίς το ίδιο το Αγαθό να αποτελεί ουσία αλλά κάτι ακόμη πιο πέρα από την ουσία, ανώτερο από αυτήν ως προς το αξίωμα και τη δύναμη.

Μτφρ. Ν. Σκουτερόπουλος

Αφού μελετήσετε το παραπάνω παράλληλο κείμενο και αξιοποιώντας στοιχεία και από το αρχαίο διδαγμένο κείμενο, να εξηγήσετε σε τι ακριβώς συνίσταται η Ιδέα του Αγαθού στο πλαίσιο της πλατωνικής φιλοσοφίας.

Μονάδες 10

B3. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Σωκράτης	α. κρίθηκε ένοχος από το λαϊκό δικαστήριο της Ηλιαίας με μεγάλη πλειοψηφία.
	β. με πρόσχημα τη θρησκεία διώχθηκε για πολιτικούς λόγους.
	γ. καταδικάστηκε για αθεΐα.
2. Στον διάλογο <i>Πρωταγόρας</i> του Πλάτωνα	α. ο Σωκράτης χρησιμοποιεί την παραγωγική μέθοδο.
	β. διατυπώνεται ήδη ολοκληρωμένη η αντίληψή του για την αρετή.
	γ. δεν διατυπώνεται οριστικό συμπέρασμα σχετικά με το θέμα της συζήτησης.
3. Από το δεύτερο βιβλίο της <i>Πολιτείας</i> ως το τέλος κύριοι συνομιλητές είναι	α. ο Σωκράτης, ο Γλαύκων και ο Αδείμαντος.
	β. ο Σωκράτης και ο σοφιστής Θρασύμαχος.
	γ. ο Σωκράτης, ο Γλαύκων και ο Κέφαλος.
4. Στην πλατωνική <i>Πολιτεία</i> οι φύλακες - επίκουροι	α. είναι η πολυπληθέστερη από τις 3 τάξεις.
	β. έχουν στρατιωτικά και διοικητικά καθήκοντα.
	γ. αναλαμβάνουν μόνο διοικητικά καθήκοντα.
5. Στη δικαιοσύνη κατά τον Πλάτωνα εμπεριέχονται τρεις αρετές:	α. η σοφία, η ανδρεία, η σωφροσύνη.
	β. η σοφία, η φρόνηση, η σωφροσύνη.
	γ. η σοφία, η αυτοκυριαρχία, η σωφροσύνη.

Μονάδες 10

B4. Να επιλέξετε από τη στήλη Β για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη ή φράση της στήλης Α την **ορθή σημασία** της σύμφωνα με το αρχαίο διδαγμένο κείμενο:

A	B
1. <i>ἐπιτροπεῦσαι</i>	α. είμαι επίτροπος β. κυβερνώ

2. στοχαζομένους	α. σκέφτομαι β. έχω έναν σκοπό
3. ήγούμενοι	α. είμαι αρχηγός β. νομίζω
4. πόνων	α. κόπος β. οδύνη
5. Έπελάθου	α. ξεχνώ β. κάνω λάθος

Μονάδες 10